

Analys av
Damallsvenska klubbarnas
ekonomi 2013

Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Damallsvenska klubbarnas resultat	6
Damallsvenska klubbarnas intäkter	8
Damallsvenska klubbarnas kostnader	11
Samband mellan klubbarnas kostnader, tabellposition och intäkter	15
Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet	17
Damallsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2013.....	19
Elitlicensens regler i korthet.....	20

Analys av Damallsvenska klubbarnas ekonomi 2013

Sammanfattning

En sammanställning av de inskickade ekonomihandlingar som klubbarna, vilka deltog i Damallsvenskan under 2013, visar att klubbarna redovisade ett sammantaget underskott avseende fotbollsverksamheten uppgående till – 13 986 tkr. Underskottet hade mer än dubblerats sedan föregående år och är det största underskottet de senaste fem åren. Det är dock två klubbar som står för den största delen av underskottet, LdB FC Malmö (nuvarande FC Rosengård) och Tyresö Fotboll AB. Samtliga 12 klubbar finns med i analysen, dock har Tyresö Fotboll AB:s årsredovisning inte granskats av Licensnämnden, då handlingarna inkom för sent.

Driftresultatet, vilket innebär att man exkluderar spelaromsättningsnettot (spelarköp/försäljning samt in- och uthyrning av spelare), finansnettot samt extraordinära poster och bokslutsdispositioner, har försämrats under året. Driftresultatet för 2013 uppgick till – 13 715 tkr, att jämföra med – 6 343 tkr för 2012. Resultaten varierar från klubb till klubb, då förutsättningarna är olika, bland annat beroende på resursutnyttjande och vilket intresse som finns för damfotbollen på orten. Orsaken till LdB FC Malmös stora underskott var reserverade kostnader för påförda skatter. Orsaken till Tyresö Fotboll AB:s stora underskott går att härleda främst till lägre intäkter och höga personalkostnader. Fyra av klubbarna redovisade ett ekonomiskt överskott 2013, medan övriga drogs med ett underskott. Fördelningen av antal klubbar som redovisar ett överskott eller ett underskott är relativt snarlik mellan åren.

Under året 2013 har de Damallsvenska klubbarnas sammanlagda intäkter ökat med ca 8 procent jämfört med tidigare år. Denna intäktsökning bör dock ställas i relation till kostnadsökningen på ca 16 procent. I denna kostnadsökning ingår dock en engångskostnad på 6,4 msek avseende LdB FC Malmö. Om man exkluderar denna engångskostnad i jämförelsen, så ligger kostnadsökningen snarare på ca 9 procent och mer i linje med intäktsökningen.

Totala intäkter för Damallsvenskan 2013 låg på 99 351 tkr. Intäktsökningen har bland annat skett genom ökade reklam- och sponsorintäkter. Viss osäkerhet kan dock råda om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser.

Totala kostnader, inklusive engångskostnad, för Damallsvenskan 2013 låg på 113 337 tkr. Kostnadsökningen består bland annat av en skattekostnad av engångskaraktär och av ökade personalkostnader.

Principen inom svensk fotboll är att varje del av fotbollen ska bära sina egna kostnader och intäkter. Det innebär att klubbarna fullt ut äger sina egna intäkter och måste anpassa sin kostnads massa efter de intäkter som de genererar. Historiskt sett har intresset för damfotbollen inte legat på samma nivå som varken för herrarnas Allsvenskan eller för Superettan, vilket också visat sig på intäktsnivån damklubbarna genererar. I nästa steg leder det till att det heller inte finns samma resurser att utveckla klubbarna och att satsa framåt, både vad gäller löner och övriga satsningar.

Högre intäkter och högre kostnader har ofta ett samband, då högre kostnader oftast krävs för att kunna uppnå en högre intäktsnivå. Klubbar som har råd med högre kostnader har också visat sig ha större chans till att nå högre tabellposition. Men sambandet är inte alltid så tydligt, vilket kan ha sin förklaring i, utöver graden av ideellt arbete, att klubbarna lyckats olika bra med att hushålla sina resurser. Den ideella delen av arbetet bland spelare och ledare i en Damallsvensk klubb är i förhållande till motsvarande herrserie stort. Detta ideella arbete innebär kostnader som inte redovisas någonstans, vilket också kan göra det svårt att jämföra vilka resurser som läggs ned i damklubbarna när jämförelse ska göras mellan kostnader och tabellposition för lagen i Damallsvenskan. Det kan också vara samarbetspartners som hjälper till på kostnadssidan.

Klubbar som har högre intäkter, har ofta högre kostnader och man kan även se ett samband mellan högre intäkter och tabellposition. De fem klubbarna med omsättning över nio miljoner lade också beslag på de fem översta placeringarna i Damallsvenskan.

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2013 till 11 208 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i en spelartrupp, vilket i princip var oförändrat sedan föregående år. De flesta spelarna i Damallsvenskan kan dock inte leva på sin sport, utan har andra arbeten eller uppdrag vid sidan om. Viss osäkerhet råder även kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser rörande storleken av spelarsättningarna.

Av klubbarna i Damallsvenskan redovisar hälften av klubbarna ett positivt eget kapital och hälften ett negativt eget kapital.

Av de klubbar med negativt eget kapital så spelar Sunnanå SK i division 1 säsongen 2014, där man inte längre behöver ha en elitlicens. KIF Örebro DFF lämnade in en handlingsplan som visade hur de skulle hämta hem det negativa egna kapitalet under 2014, handlingsplanen godkändes av Licensnämnden. Slutligen kommer Umeå IK FF, Kristianstads DFF och Jitex BK upprätta periodiserat bokslut till Licensnämnden, som ska visa att klubben har noll eller positivt eget kapital per den 31 augusti 2014. Både Umeå IK FF och Jitex BK arbetade efter en handlingsplan under 2013, men lyckades inte infria den under året, så därför ska periodiserat bokslut lämnas in. Kristianstads DFF hade negativt eget kapital per 31 december 2013 och upprättade en handlingsplan, som inte godkändes av Licensnämnden, därför tvingas de att gå direkt på ett periodiserat bokslut per 31 augusti 2014. Slutligen redovisar Tyresö Fotboll AB ett stort negativt eget kapital om - 4 412 tkr i sin årsredovisning som finns medtagen i analysen. Eftersom klubben inte lämnade in sina handlingar, inklusive reviderad årsredovisning, till Licensnämnden i tid, har Licensnämnden ej haft något underlag att fatta beslut på, utan har nekat Tyresö Fotboll AB licens för säsongen 2015.

Det är viss spridning på storleken på klubbarnas egna kapital. Flersektionsföreningar har generellt oftare ett större eget kapital. Allmänt sett är dock fortfarande de flesta klubbarna underkapitaliserade, då de allra flesta har ett relativt litet eget kapital eller i flera fall negativt.

Slutligen kan konstateras att fotbollsklubbarna sällan redovisar några ekonomiska överskott från sin verksamhet, vilket heller inte ska vara det primära målet. Målet ska vara att medlen istället återinvesteras i verksamheten för att skapa en så bra verksamhet som möjligt.

*Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm*

Inledning

Svenska Fotbollförbundet (SvFF) har kartlagt det ekonomiska utfallet i de Damallsvenska klubbarna för år 2013. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de Damallsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar och omfattar de klubbar som spelade i Damallsvenskan år 2013. Tyresö Fotboll AB lämnade inte in sin reviderade årsredovisning för 2013 i tid, utan först den 12:e maj 2014. Årsredovisningen är därmed inte granskad av Licensnämnden som vid en granskning kanske skulle kunnat ha synpunkter på resultat och eget kapital. Tyresö Fotboll AB ingår i analysen då jämförelser med tidigare år underlättas.

I avsnittet om eget kapital ges som tilläggsinformation uppgifter om de till säsongen 2014 nyuppflyttade klubbarnas egna kapital, så att arbetsläget beträffande uppfyllandet av elitlicenskrav bättre beskrivs för aktuella klubbar.

Från och med år 2005, då med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbarna i Damallsvenskan. Detta innebär bl. a. att de Damallsvenska klubbarna ska redovisa noll eller positivt eget kapital i årsredovisningen 2013 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2015. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på en av Svenska Fotbollförbundets hemsidor www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

Damallsvenska klubbarnas resultat

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade år 2013 sammantaget ett underskott exklusive extraordinära poster och bokslutsdispositioner av fotbollsverksamheten, exklusive andra sektioner, uppgående till – 13 986 tkr (2012: - 6 377 tkr).

Från år 2003 har svenska klubb lag alla år deltagit i UEFA Women´s Champions League (W.C.L), vilken arrangerades för första gången säsongen 2001-2002.

Driftresultatet inklusive W.C.L, vilket exkluderar spelaromsättningsnettot (spelarköp/försäljning samt in- och uthyrning av spelare), finansnettot samt extraordinära poster och bokslutsdispositioner uppgick år 2013 till – 13 715 tkr.

Det redovisade resultatet från spel i W.C.L uppgick år 2013 till + 786 tkr (2012: - 170 tkr). LdB FC Malmö deltog både säsongen 2012/2013 och 2013/2014 i UEFA-spel. Resultatskillnaden mellan åren kan också till viss del bero på en inte helt enhetlig redovisning.

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade ett underskott av verksamheten, exklusive W.C.L, på – 14 772 tkr för år 2013 (2012: - 5 239 tkr).

Resultatets beståndsdelar och utveckling åren 2009-2013

(tkr)

	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Driftresultat exklusive W.C. L	-14 501	-5 596	-2 649	-10	-4 872
Driftresultat inklusive W. C. L	-13 715	-6 343	-2 489	-547	-5 672
Spelaromsättningsnetto	33	35	10	259	77
Finansnetto	-304	-68	-50	-2 083	-709
Res före extraord & bokslutsdisp	-13 986	-6 377	-2 529	-2 370	-6 299
Extrord poster & bokslutsdisp	0	390	0	-301	-39
Redovisat resultat exkl W.C. L	-14 772	-5 239	-2 689	-2 135	-5 538
Redovisat resultat inkl W.C. L	-13 986	-5 986	-2 529	-2 672	-6 338

Tabell 1

Av de tolv klubbarna som spelade i Damallsvenskan år 2013 redovisade fem klubbar ett resultatöverskott, vilket var samma fördelning som under 2012. De senaste åren har ungefär hälften av klubbarna haft ett resultatöverskott, om än litet, medan den återstående hälften har gått med underskott, av varierande grad.

Såväl resultat som driftresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 (nedan) framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är räntenetto och extraordinära poster, W.C.L samt spelaromsättningens netto exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarförsäljningar och spelarköp samt spelaruthyrning och spelarinhyrning. Ingen av klubbarna balanserar utgifter för spelarförvärv, utan alla spelarköp har gått direkt mot resultatet.

Resultat per damallsvensk klubb 2013, tkr

	Redovisat resultat	Drift- resultat ex WCL	Wo- men´s CL	Spelar- omsättn	Finans- netto
Umeå IK FF	460	461		0	-1
Mallbackens IF	73	106		-23	-10
Linköpings FC	64	-203		272	-5
Kopparbergs/Göteborg FC	49	-100	343	-184	-10
Jitex BK	-161	-153		0	-8
Sunnanå SK	-295	-290		0	-5
Vittsjö GIK	-405	-402		0	-3
Kristianstads DFF	-555	-582		43	-16
Piteå IF	-792	-740		-52	0
KIF Örebro DFF	-943	-913		-23	-7
Tyresö Fotboll AB	-5 088	-5 091	174	0	-171
LdB FC Malmö	-6 393	-6 594	269	0	-68
* Damallsvenskan totalt	-13 986	-14 501	786	33	-304

Tabell 2

De redovisade resultaten avser för flersektionsklubbar endast damfotbollsverksamheten, vilket innebär att övriga sektioners resultat inte ingår i underlaget. I eventuella koncerner ingår de delar av koncernen som avser själva fotbollsverksamheten. Eventuella dotterbolag som ej bedriver fotbollsverksamhet ingår därför inte heller i underlaget. De flesta klubbar som ingick i Damallsvenskan 2013 ägde inga dotter- eller intressebolag, med några undantag. Linköping FC ägde intresseföretag, Umeå IK FF samägde arenabolag samt Vittsjö GIK ägde arenabolag. Tyresö Fotboll AB är ett IdrottsAB.

Umeå IK FF var den klubb som redovisade högst resultat med + 460 tkr. Klubben arbetade efter en handlingsplan 2013 för att återhämta det egna kapitalet till noll, men trots Damallsvenskans största överskott 2013, så lyckades man inte infria handlingsplanen och måste därför inlämna ett perioderat bokslut under hösten (se mer under Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet). Efter Umeå IK FF följde tre klubbar med liknande resultat; Mallbackens IF, Linköpings FC och Kopparbergs/Göteborg F med ett överskott på respektive + 73 tkr, + 64 tkr och + 49 tkr. Åtta klubbar redovisar ett underskott. LdB FC Malmö med ett underskott på – 6 393 tkr och Tyresö Fotboll AB med ett underskott på – 5 088 tkr avvek kraftigt från övriga klubbars resultat.

LdB FC Malmös stora underskott beror på att Skatteverket beslutat att påföra klubben inkomst av näringsverksamhet för viss erhållen sponsring för åren 2008, 2009 och 2010. Som konsekvens av detta påfördes även klubben moms och inkomstskatt för åren avseende sponsringen. LdB FC Malmö har överklagat beslutet, men i november 2013 avslog Kammarrätten klubbens överklagan. Därmed har LdB FC Malmö reserverat 6,4 msek i årsredovisningen för 2013 för skulder till Skatteverket inklusive ränta. Klubben kommer att gå vidare med ärendet och överklaga till Högsta Förvaltningsdomstolen.

Förklaringen till Tyresö Fotboll AB:s underskott kan till förklaras av minskade intäkter och ökade personalkostnader.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital och soliditet i klubbarna.

Damallsvenska klubbarnas intäkter

De Damallsvenska klubbarnas intäkter uppgick 2013 till 99 351 tkr (2012: 91 815 tkr), vilket var en ökning med 7 536 tkr, eller 8 procent. Trots ett större underskott i klubbarnas totala resultat för år 2013 än tidigare år, så ökade ändå intäkterna. De senaste tio åren har intäkterna ökat med 154 procent i Damallsvenskan, att jämföra med intäkterna i herrarnas Allsvenskan som under samma tidsperiod ökat med ca 97 procent. Då ska man dock tänka på att intäkterna i Damallsvenskan har ökat från en förhållandevis låg nivå och är inte på något sätt i närheten av de intäkter som finns i herrarnas Allsvenskan. Det är ännu långt kvar till de intäktsnivåer som framförallt herr Allsvenskan, men även Superettan omsätter.

Damallsvenska klubbarnas totala intäkter åren 2004 – 2013, tkr

	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Drift exkl spelarförsäljning	96 949	90 911	81 350	67 690	69 884	60 578	52 811	48 386	41 857	36 238
Women´s Cup	2 083	265	160	380	447	586	493	92	410	2 537
Spelarförsäljning	316	237	429	370	400	1 031	112	21	77	282
Finansiella intäkter	3	12	28	1	7	27	363	228	11	3
Extraord o boksl.disp	0	390	0	301	0	0	0	0	103	0
* Totalt	99 351	91 815	81 967	68 742	70 738	62 222	53 779	48 727	42 458	39 060
* Genomsnitt/klubb	9 032	7 651	6 831	5 729	5 895	5 185	4 482	4 061	3 538	3 255
* Drift i % av totalt	98%	99%	99%	98%	99%	97%	98%	99%	99%	93%

Tabell 3

Generellt förefaller damfotbollen lyckats etablera en högre intäktsnivå för varje år. Damallsvenskans tolv lag omsatte ca 97 msek under 2013. De senaste åren har intäkterna från spelarförsäljningar legat på en relativt jämn nivå. Det är enstaka klubbar enskilda år som står för merparten av intäkterna från spelarförsäljning. Intäkterna från UEFA Women´s CL beror på om några klubbar deltar i UEFA-spel under aktuellt år. Under år 2013 har tre klubbar deltagit i UEFA-spel, varav en har deltagit under två säsonger. UEFA-säsongen sträcker sig över årsskiften.

Intäktsjämförelse mellan åren 2013 och 2012, tkr

	<u>2013</u>	<u>Andel</u>	<u>2012</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr tkr</u>
Publik	3 212	3%	4 958	5%	-35%	-1 746
Övriga matchintäkter	3 114	3%	3 153	3%	-1%	-39
Medel gemensamma avtal	16 427	17%	16 983	18%	-3%	-556
Reklam & sponsring	53 205	54%	38 923	42%	37%	14 282
Lotterier	853	1%	1 100	1%	-22%	-247
Women´s CL	2 083	1%	265	0%	686%	1 818
Medlemsintäkter	1 104	1%	1 698	2%	-35%	-594
Bidrag	11 127	11%	14 026	15%	-21%	-2 899
Övrigt	7 907	9%	10 070	7%	-21%	-2 163
* Summa drift exkl spelarförs	99 032	99%	91 176	99%	9%	7 856
Spelarförsäljning	316	0%	237	0%	33%	79
Finansiella intäkter	3	0%	12	0%	-75%	-9
Extraordinärt & bokslutsdisp	0	1%	390	0%	0%	-390
** Totala intäkter	99 351	100%	91 815	100%	8%	7 536

Tabell 4

Hur klubbarna har fördelat intäkterna mellan de olika intäktsposterna kan skilja något beroende på hur klubbarna redovisat. Intäkterna har ökat totalt med 8 procent, vilket bör ställas i relation till kostnadsökningen under året, som varit totalt ca 16 procent (se vidare Damallsvenska klubbars kostnader), vilket innebär att kostnaderna har ökat i högre grad än intäkterna.

Publikintäkterna minskade med 35 procent under året. Skillnaden mellan åren kan delvis förklaras av att år 2012 sålde LdB Malmö FC ett stort antal biljetter till Malmö Stad (till skolor mm), vilket var en engångshändelse. Utöver detta så har Damallsvenskan i snitt tappat publik under 2013, totalt 12 554 personer färre såg Damallsvenskt spel denna säsong än säsongen tidigare. Det är kännbart och även delvis överraskande, då kvaliteten förbättras stadigt och sommarens EM var så framgångsrikt, inte minst publikt. Klubbarna får jobba hårt med publikrekrytering framöver. Variationen av publikintäkter mellan olika år kan också bero på olika prissättningsstrategier. Viss osäkerhet råder också om alla klubbar redovisat ekonomin enligt samma principer under alla år, varför försiktighet måste råda angående slutsatser.

Intäkter för Reklam & sponsring har ökat med 37 procent, eller 14 282 tkr i absoluta tal, sedan föregående år. LdB FC Malmö och Tyresö Fotboll AB har i särklass högst nivå gällande reklamintäkter bland klubbarna i Damallsvenskan.

Medel gemensamma avtal är tänkt att inkludera alla de ersättningar som klubbarna får via EFD från Svenska Spel, TV-rättigheter, gemensamma marknadsprojekt och diverse bonusar. Totalt utbetalades 16 427 tkr till samtliga klubbar i Damallsvenskan under 2013, vilket innebär en marginell minskning om ca 3 procent jämfört med år 2012.

Året 2013 innefattade delar av två olika UEFA Women´s Champion League säsonger. Detta innebär att LdB Malmö FC deltog både på våren 2013 (säsongen 2012/2013) och på hösten 2013 (säsongen 2013/2014) samt att Kopparbergs Göteborg FC och Tyresö Fotboll AB deltog i spel under hösten 2013 (säsongen 2013/2014).

Intäkter per klubb 2013 och 2012, tkr

	År 2013	År 2012		
	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring</u>
				<u>%</u>
LdB FC Malmö	17 324	14 868	2 456	17%
Tyresö Fotboll AB	15 584	17 268	-1 684	-10%
Kopparb/Göteborg FC	9 953	8 074	1 879	23%
Linköpings FC	9 395	10 139	-744	-7%
Umeå IK FF	9 207	7 866	1 341	17%
Sunnanå SK	7 558	Elitettan		
Piteå IF	6 534	6 924	-390	-6%
Kristianstads DFF	5 648	6 034	-386	-6%
KIF Örebro DFF	5 258	5 314	-56	-1%
Jitex BK	4 403	4 804	-401	-8%
Vittsjö GIK	4 282	4 654	-372	-8%
Mallbackens IF	4 202	Elitettan		
AIK	Elitettan	2 181		
Djurgårdens IF DFF	Elitettan	3 287		
* Damallsvenskan totalt	99 348	91 413	7 935	9%

Tabell 5

I tabellen ovan redovisas klubbarnas intäkter inklusive både spelarförsäljning och W. C. L, men exklusive finansiella och extraordinära intäkter.

LdB FC Malmö redovisade år 2013 de högsta intäkter i Damallsvenskan med 17 mkr (att jämföra med Malmö FF med högsta intäkt i Allsvenskan med 173 mkr), med en ökad intäkt om 17 procent under året och gick därmed om Tyresö Fotboll AB i intäktsligan från förra året. Tyresö Fotboll AB hade ligans näst högsta intäkter, trots en minskning med 10 procent från föregående år. Kopparbergs Göteborg FC ökade sina intäkter under året med 23 procent. Till viss del berodde dessa klubbars intäktsökning på UEFA-spel, men till största del hade de ökat sina reklamintäkter. Även Umeå IK FF ökade sina totala intäkter med 17 procent, vilket berodde på en generell intäktsökning. Anledningen till Tyresö Fotboll AB:s minskade intäkter är mer en generell intäktsminskning i klubben, utöver de ökade reklamintäkterna. Övriga klubbar som deltog i Damallsvenskan både 2012 och nu 2013 sänkte sina intäkter något.

Spridningen av intäkterna är mycket stor mellan klubbarna. Detta kan dels bero på hur aktivt man arbetar i klubbarna med denna typ av frågor, framför allt kring reklamintäkter, samt dels intresset på orten kring fotboll i allmänhet och den aktuella klubben i synnerhet, framför allt beroende på om konkurrens finns från andra idrotter eller liknande. Olika klubbar har olika förutsättningar att utvecklas genom att bygga sitt lokala varumärke och på så sätt öka intäkterna, samt hitta former för samverkan med samarbetspartners.

Damallsvenska klubbarnas kostnader

De Damallsvenska klubbarnas totala kostnader uppgick år 2013 till 113 337 tkr (2012: 97 801 tkr), vilket var en ökning med ca 16 procent. Den reservation som LdB Malmö FC gjort för skatter och avgifter till Skatteverket bakåt i tiden ingår i dessa kostnaderna. Om man bortser från LdB Malmö FC:s engångskostnad låg kostnadsökningen på ca 9 procent mellan åren.

Damallsvenska klubbarnas totala kostnader åren 2004 – 2013, tkr

	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Drift exkl spelarkostn	104 568	96 338	83 830	67 539	74 645	68 078	53 771	50 369	41 700	36 390
Women´s Cup	1 297	988	0	917	1 246	1 410	519	299	857	1 555
Spelarförvärv	282	244	419	110	323	221	271	250	335	390
Avskrivningar	519	151	168	158	106	132	120	152	179	132
Jämförelsestör post	6 364	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fin kostnader	307	80	79	2 083	716	73	67	82	109	94
* Totalt	113 337	97 801	84 496	70 807	77 036	69 914	54 748	51 152	43 180	38 561
* Genomsnitt/klubb	9 445	8 150	7 041	5 901	6 420	5 826	4 562	4 263	3 598	3 213
* Drift i % av totalt	92%	99%	99%	95%	97%	97%	98%	98%	97%	94%

Tabell 6

Klubbarnas kostnadsökning om 16 procent bör ställas i relation till intäktsökningen om 8 procent. Klubbarna har alltså ökat sina kostnader i högre utsträckning än man lyckats öka sina intäkter, vilket också gäller om man bortser från kostnaden av engångskaraktär i LdB FC Malmö.

Kostnadsjämförelse mellan 2013 och 2012, tkr

	2013	Andel	2012	Andel	Förändr %	Förändr tkr
Match- & träning	20 005	18%	19 495	20%	3%	510
Personalkostnader	69 776	62%	65 298	67%	7%	4 478
Administration	4 084	4%	1 727	2%	136%	2 357
Reklam & sponsring	2 905	3%	2 941	3%	-1%	-36
Lokaler	1 920	2%	1 228	1%	56%	692
Women´s CL	1 297	1%	988	1%		309
Övrigt	5 878	6%	5 649	6%	4%	229
* Summa drift kostnader	105 865		97 326			
Spelarförvärv inkl inhyrning	282	0%	244	0%	16%	38
Avskrivningar m/i & byggnader	519	0%	151	0%	244%	368
Jämförelsestörande poster	6 364	6%	0	0%		6 364
Finansiella kostnader m m	307	0%	80	0%	284%	227
* Totalt	113 337	100%	97 801	100%	16%	15 536

Tabell 7

Förändringen mellan åren av Match- och träningskostnaderna kan till viss del bero på bland annat förändrade resekostnader beroende på sammansättningen av lagen i serien samt en förändrad ambitionsnivå.

Klubbarnas kostnader för totala Personalkostnader under 2013 stod för 62 procent (2012: 67 procent) av de totala kostnaderna. Personalkostnaderna har dock ökat med 4,5 msek sedan föregående år, eller ca 7 procent. Tyresö Fotboll AB har de högsta personalkostnaderna under 2013. Personalkostnaderna ligger på en förhållandevis låg kostnadsnivå i förhållande till nedlagt arbetet och motsvarar inte alls de ersättningar som kan betalas ut på den kommersiellt mycket starkare herrsidan, för vilken det är möjligt i Allsvenskan att skapa väsentligt högre intäkter.

Det är inte på spelarsidan som personalkostnaderna ökat i första hand, utan bland övriga anställda. Även kostnaderna för Administration har stigit under året.

Spelarersättningen

Spelarersättningarnas utveckling (exkl sociala avgifter) över en tioårsperiod framgår av uppställningen nedan. Trots att snittlöner i Damallsvenskan inte på långa vägar når den snittlön som finns vare sig i Allsvenskan eller Superettan, kan man se en ökning över tid, dock har löner stagnerat under 2013. I absoluta tal har spelarersättningarna endast ökat något sedan föregående år. Detta trots att totala personalkostnader, inklusive löner till samtliga anställda, sociala avgifter och övriga personalkostnader, ökade med 4,5 msek (se ovan). Viss osäkerhet råder dock kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser rörande storleken av spelarersättningarna.

Spelarersättningarnas utveckling, 2004 - 2013

Exklusive sociala avgifter

(tkr)

	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Spelarers	35 506	34 872	23 988	22 723	22 828	21 421	14 470	12 813	7 767	6 276
Driftkostn exkl rtor o spel.förvärv	105 866	97 326	83 830	68 456	75 891	69 546	54 561	50 918	42 892	38 335
Förändring spelarers	2%	45%	6%	0%	7%	48%	13%	65%	24%	172%
Spelarers/driftkostn	34%	36%	29%	33%	30%	31%	27%	25%	18%	16%
Spelarers genom- snitt/klubb	2 959	2 906	1 999	1 894	1 902	1 785	1 206	1 068	647	523

Tabell 8

Spelarlöner är redovisade exklusive sociala avgifter.

Den genomsnittligt beräknade spelarsättningen

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2013 till 11 208 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i spelartruppen (2012: 11 008 kr/månad). Uträkningen av genomsnittliga spelarsättningen påverkas av vilka klubbar som är representerade i Damallsvenskan under aktuellt år. Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, spannet mellan ersättningarna till olika spelare är stort. För ett mycket begränsat antal spelare är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, vilket dock inte var möjligt alls ett antal år tillbaka. En del spelare har också individuella sponsorkontrakt, som möjliggör att de lättare kan leva på sin fotboll, vilket inte syns i klubbens siffror.

Spelarsättningarnas andel av driftskostnaderna

Spelarsättningarnas andel av driftskostnaderna har minskat något under 2013 och ligger på runt 34 procent (2012: 36 procent). Denna siffra påverkas också av vilka klubbar som finns med i de aktuella jämförelserna.

Spelarsättningarnas andel av driftkostnaderna i Allsvenskan är lägre än vad som gäller i Damallsvenskan, trots herrarnas mycket högre löneläge (genomsnittslön för en Allsvensk spelare uppgick till drygt 62 tkr/månad, inklusive sign-on bonusar, år 2013). Skillnaden beror på högre intäkter i Allsvenskan.

Man kan anta att förbättrade spelarsättningar är en prioriterad fråga när detta möjliggörs vid ökade intäkter. Med rätt sorts spelare vinner man fler matcher och ökar intresset och marknadsvärdet för klubben, vilket genererar högre intäkter och skapar en positiv loop.

Personalkostnadernas andel av intäkterna i Damallsvenskan

Personalkostnaderna ökade med 7 procent under 2013 jämfört med året innan.

Inom herrfotbollen i Europa talar man om personalkostnadernas andel av klubbens intäkter. På UEFA-nivå har man som riktlinje att de totala personalkostnaderna inte bör överstiga 70 procent av klubbens intäkter. För man över resonemanget på Damallsvenskan kan man notera att de sammanlagda totala personalkostnaderna utgör ca 70 procent av intäkterna (2012: 71 procent), vilket innebär att genomsnittet i Damallsvenskan hamnar precis på den kritiska gränsen enligt UEFA:s riktlinjer.

Utifrån ett finansiellt riskperspektiv innebär en lägre procentuell andel också en lägre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk i form av risk för sämre sportsliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter man vill ta.

Inom herrfotbollen, som har andra intäktsförutsättningar än damfotbollen, kan personalkostnaderna vara avsevärt mycket högre, utan att de för den delen hamnar över

den kritiska gränsen. Trots högre personalkostnader i Allsvenskan 2013 utgjordes personalkostnaderna endast av 52 % av de totala intäkterna.

Klubbarna allokerar en stor del av sina intäkter till spelarlöner, för att på så sätt få ihop en så bra trupp som möjligt, för att vinna så mycket som möjligt. Det ger i sin tur klubben ett bättre marknadsvärde som ger bättre förutsättningar att bygga varumärke och på så sätt locka en större publik och därmed öka sina publik- och marknadsintäkter. En positiv loop kan leda till att klubbarna kan fortsätta satsa i nya spelare, som kan bidra med att stärka varumärket ytterligare. På så sätt kan man säga att ökade spelarkostnader är till viss del intäkternas förutsättning. Målet är inte att generera vinst, utan att skapa förutsättningar för sportsliga framgångar, att rekrytera, bibehålla och utveckla duktiga spelare för att på så sätt skapa en positiv spiral till framgång. Bland annat genom detta använder klubbarna sina intäkter till att skapa framgång för sina egna fostrade spelare, så att dessa kan hjälpa till att bygga det lokala varumärket och därmed få fler lojala supportrar som kan bidra till högre intäkter, i form av biljettintäkter och sponsorskap.

Kostnader per klubb 2013 och 2012 exklusive avskrivningar och finansiella kostnader

Kostnaderna per klubb år 2013, exklusive avskrivningar, extraordinära kostnader, och finansiella kostnader var enligt följande.

	År 2013	År 2012		
	<u>Kostnader</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring</u>
LdB FC Malmö	23 587	14 806	8 781	59%
Tyresö Fotboll AB	20 202	17 769	2 433	14%
Kopparb/Göteborgs FC	9 894	8 042	1 852	23%
Linköpings FC	9 321	10 507	-1 186	-11%
Umeå IK FF	8 676	8 520	156	2%
Sunnanå SK	7 848	Elitettan		
Piteå IF	7 326	7 136	190	3%
KIF Örebro DFF	6 189	6 649	-460	-7%
Kristianstads DFF	6 145	5 892	253	4%
Vittsjö GIK	4 685	4 249	436	10%
Jitex BK	4 556	5 568	-1 012	-18%
Mallbackens IF	4 083	Elitettan		
AIK	Elitettan	4 324		
Djurgården IF DFF	Elitettan	4 108		
* Damallsvenskan totalt	112 512	97 570	14 942	15%

Tabell 9

Den största kostnadsökningen i absoluta tal stod LdB FC Malmö (+ 8 781 tkr) och Tyresö Fotboll AB (+ 2 433 tkr) för. Notera att LdB FC Malmös kostnadsreservering om 6 364 tkr som gjorts rörande skatter och avgifter finns med i dessa siffror. Trots höga kostnadsökningar ska man observera att intäktsökningen i LdB FC Malmö ligger på ungefär samma nivå som kostnadsökningen exklusive reserveringen. I Tyresö Fotboll AB sjönk däremot intäkterna samtidigt som kostnaderna ökade kraftigt.

Kostnaderna kan vara en förutsättning för de ökade intäkterna, då man haft en ökad ambitionsnivå.

Procentuellt ökade Kopparberg/Göteborgs FC sina kostnader mest, samtidigt som de hade samma procentuella intäktsökning. Både Jitex BK och Linköpings FC sänkte sina kostnader med 18 respektive 11 procent sedan år 2012. I dessa fall har man kunnat se att även intäkterna sjunkit, men inte i samma procentuella omfattning som kostnaderna.

Samband mellan klubbarnas kostnader, tabellposition och intäkter

	<u>Rangordning efter kost-</u> <u>nader</u>	<u>Tabellposition</u>	<u>Rangordning</u> <u>efter intäkter</u>
LdB FC Malmö	1	1	1
Tyresö Fotboll AB	2	2	2
Linköpings FC	4	3	4
Kopparb/Göteborgs FC	3	4	3
Umeå IK FF	5	5	5
KIF Örebro DFF	8	6	9
Piteå IF	7	7	7
Vittsjö GIK	10	8	11
Kristianstads DFF	9	9	8
Jitex BK	11	10	10
Mallbackens IF	12	11	12
Sunnanå SK	6	12	6

Tabell 10

För tabellettan LdB FC Malmö, tabelltvåan Tyresö Fotboll AB, tabellfemman Umeå IK FF, tabellsjuan Piteå IF och tabellnian Kristianstads DFF råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition.

För Linköpings FC, Kopparbergs/Göteborg FC, KIF Örebro DFF, Vittsjö GIK, Jitex BK och Mallbackens IF var skillnaden mellan ranking efter kostnader och tabellposition endast en eller två positioner. Den enda klubb där man inte kunde se något samband råda mellan tabellposition och kostnader var Sunnanå SK, där de kom på sämre plats i tabellen än i kostnadsrankingen, de hade alltså högre kostnader än tabellplacering. Slutsatsen av ovanstående att det verkar förefalla finnas ett samband mellan hur stora kostnader klubben investerar i verksamheten med utfallet i tabellplaceringen.

Klubbar som har råd med högre kostnader verkar alltså ha större chans att nå högre upp i tabellpositionen. En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan vara att det ideella arbetet från såväl ledare som spe-

lare är betydande inom damfotbollen. Kostnaderna för detta arbete syns inte i redovisningen.

Man kan notera att sambandet mellan klubbarnas intäkter och tabellposition också är tydligt. Ofta hänger dessa ihop, då en klubb med höga intäkter även ofta har höga kostnader, vilket förmodligen krävs för att generera den högre intäkten. Det råder ett klart samband mellan rangordningen efter intäkter och tabellposition i fem fall av tolv. För fyra klubbar var skillnaden endast en eller två positioner. Sunnanå SK och Vittsjö GIK har haft sämre tabellplacering i förhållande till sina intäkter. Slutligen har KIF Örebro DFF lyckats nå en högre tabellplacering i förhållande till sina intäkter.

Klubbar med större intäkter verkar ha större chans att nå högre i tabellpositionen. Ju större ekonomi klubben har, både högre intäkter men även högre kostnader, verkar ge större möjligheter att klättra i tabellen sportsligt, vilket delvis också kan bero på en högre ambitionsnivå.

Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De Damallsvenska klubbarna redovisade den sista december 2013 ett samlat eget kapital uppgående till - 2 618 tkr (2012: + 970 tkr).

Vid vårens elitlicensprövning avseende ekonomikriterierna, tar Licensnämnden ställning till om klubben har ett positivt eget kapital eller ej. Om klubben har ett negativt eget kapital i bokslutet per den 31 december, måste den lämna in en handlingsplan som ska visa att det egna kapitalet kommer att återhämtas till positivt eller noll vid innevarande års utgång. Om Licensnämnden bedömer handlingsplanen som realistisk, har klubben prövat vårens prövning. Om däremot Licensnämnden bedömer att handlingsplanen inte är realistisk eller att klubben arbetade efter en handlingsplan föregående år som man inte lyckades infria (att man inte lyckades få positivt eller noll i eget kapital i senaste bokslutet), måste ett periodiserat bokslut upprättas. Detta periodiserade bokslutet ska upprättas per den 31 augusti och måste visa ett positivt eget kapital (eller noll) för att licens ska beviljas avseende det egna kapitalets storlek. Till hösten prövar Licensnämnden huruvida klubben har förfallna betalningar till Skatteverket, till Svenska Fotbollförbundet, till distriktsförbunden, till andra medlemsföreningar och till utländska klubbar för spelarövergångar. Utöver det ska styrelsen i respektive förening/IdrottsAB intyga att klubben inte saknar ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten under hela nästkommande år.

Piteå IF och Vittsjö GIK har störst eget kapital. Dessa klubbar är flersektionsföreningar, vilket innebär att de oftast har en större ekonomi. När man bedömer om det egna kapitalet är positivt eller negativt räknar man med hela föreningens eget kapital, och inte enbart fotbollsverksamheten. (Man bedömer endast fotbollsverksamheten när man tittar på resultatsidan.)

Noterbart är att övriga klubbar, som endast har fotbollsverksamhet, har betydligt lägre eget kapital, med undantag från Mallbackens IF. I sex fall – alltså halva Damallsvenskan - uppvisade klubbarna negativt eget kapital. Av dessa sex klubbar så spelar Sunnanå SK i division 1 säsongen 2014, där man inte längre behöver ha en elitlicens. KIF Örebro DFF har lämnat in en handlingsplan som visade hur de skulle hämta hem det negativa egna kapitalet under 2014, handlingsplanen har godkänts av Licensnämnden. Slutligen ska Umeå IK FF, Kristianstads DFF och Jitex BK till Licensnämnden upprätta periodiserat bokslut som ska visa att klubben har noll eller positivt eget kapital per den 31 augusti 2014. Både Umeå IK FF och Jitex BK arbetade efter en handlingsplan under 2013, men lyckades inte infria den under året, så därför ska periodiserat bokslut lämnas in. Kristianstads DFF hade negativt eget kapital per 31 december 2013 och upprättade en handlingsplan, som inte godkändes av Licensnämnden, därför tvingas de att gå direkt på ett periodiserat bokslut i augusti 2014. Klubbarna som ska upprätta periodiserat bokslut måste ha ett positivt eget kapital (eller noll) per 31 augusti 2014, annars riskerar de sin elitlicens för säsongen 2015. Slutligen har Tyresö Fotboll AB ett stort negativt eget kapital om - 4 412 tkr. Eftersom klubben inte lämnade in sina handlingar, inklusive reviderad årsredovisning, till Licensnämnden i tid, har Licensnämnden ej haft något underlag att fatta beslut på, utan har nekat Tyresö Fotboll AB licens för säsongen 2015. Klubben har överklagat ärendet till Appellationsnämnden inom föreskriven tid. Vid skrivande stund har Appellationsnämnden ännu inte beslutat i ärendet.

Förändringar av vilka klubbar som ingår i Damallsvenskan och att redovisning i enstaka fall kan förekomma direkt mot eget kapital och ej via resultaträkningen förklarar varför förändring av eget kapital ej är densamma som årets resultat i avsnittet ovan.

Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet 2013

	Eget kapital, tkr	Totalt kapital, tkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens inför år 2015
Piteå IF 1)	2 076	3 246	64%	Klarar EK kriteriet för licens 2015
Vittsjö GIK 1)	1 370	7 402	19%	Klarar EK kriteriet för licens 2015
Mallbackens IF	739	1 274	58%	Spelar i division 1 år 2014
Kopparbergs/Göteborg FC	287	826	35%	Klarar EK kriteriet för licens 2015
Linköpings FC	106	1 526	7%	Klarar EK kriteriet för licens 2015
LdB FC Malmö	9	9 111	0%	Klarar EK kriteriet för licens 2015
Umeå IK FF	-239	2 578	Negativ	Periodiserat bokslut hösten 2014
Sunnanå SK	-471	392	Negativ	Spelar i division 1 år 2014
Kristianstads DFF	-594	628	Negativ	Periodiserat bokslut hösten 2014
Jitex BK	-617	53	Negativ	Periodiserat bokslut hösten 2014
KIF Örebro DFF 2)	-872	362	Negativ	Handlingsplan godkänd i LicN
Tyresö Fotboll	-4 412	979	Negativ	Licens har nekats av LicN
* Totalt	-2 618	28 377		

1) Flersektionsförening

2) Inklusivt villkorade kapitaltillskott

Tabell 11

Av de Damallsvenska klubbarna år 2013 redovisade därmed sex klubbar ett positivt eget kapital (2012: 8 st) och sex klubbar ett kapitalunderskott (2012: 4 st).

För de till år 2014 års Damallsvenska nyuppflyttade klubbarna var det egna kapitalet och elitlicensförutsättningarna följande.

	Eget kapital, tkr	Elitlicenskonsekvens inför år 2015
AIK FF	2 071	Klarar EK kriteriet för licens 2015
Eskilstuna United DFF	318	Klarar EK kriteriet för licens 2015

Samtliga klubbar som spelar i Damallsvenskan 2014 har fått ett delbeslut angående elitlicens inför säsongen 2015. Åtta klubbar klarar eget kapital kriteriet, där klubben måste ha ett positivt eget kapital (eller noll) eller fått sin handlingsplan för att återställa sitt negativa egna kapital godkänd (2012: 11 st). Tre klubbar kommer lämna in ett periodiserat bokslut under hösten (2012: 1 st), samt Tyresö Fotboll AB lämnade inte in reviderad årsredovisning med tillhörande handlingar i tid och har därmed nekats licens av Licensnämnden inför säsongen 2015. På hösten går Licensnämnden genom samtliga inlämnade periodiserade bokslut samt övriga kriterier som ska uppfyllas för att slutlig licens ska kunna utfärdas för nästkommande säsong.

Damallsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2013

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall och omvänt, en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden bör vara minst 50 %.

Ingen av klubbarna har en konsolideringsgrad över tumregeln om 50 %, vilket innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall. Samtliga klubbar i Damallsvenskan har svårt att leva upp till Riksidrottsförbundets tumregel.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Från och med år 2005, vid första tillfället med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa klubbar ska redovisa noll eller positivt eget kapital i föregående års bokslut för att inte riskera sin licens inför säsongen efter innevarande säsong. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på en av Svenska Fotbollförbundets hemsidor www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Boksluten 2013 ligger således till grund för licensbehandlingen under år 2014 inför säsongen 2015.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital. Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital ska i första hand en handlingsplan upprättas som ska visa på hur man under året ska uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är orealistisk, enligt Licensnämndens bedömning, avkrävs klubben att senast den 1 oktober inlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti. Om även det visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november/december.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut erhålles elitlicens för nästkommande säsong. Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober.

Om detta periodiserade bokslut per 31 augusti visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av Representantskapsmötet i november.

Ett ytterligare ekonomikrav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening samt skulder avseende spelarövergångar till utländska klubbar, som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Ett annat ekonomikrav för elitlicens är att styrelsen, den 1 oktober, ska intyga att klubben inte saknar förutsättningar för fortsatt drift under nästkommande år. Om sådant intyg inte kan upprättas ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.